

CULTUUR IN ACTIE

Punk

MUZIEK, MODE, LEVENSHOUDING!

Charlotte Guillain

Biblion Uitgeverij

Text © Capstone Global Library Limited 2011
Oorspronkelijke titel: *Punk. Music, Fashion, Attitude!* (Culture in action)
Illustraties © Capstone Global Library Ltd.
Bewerkt door: Louise Galpine en Diyan Leake
Ontwerp: Victorian Allen
Geïllustreerd door: Randy Schirz
Beeldredactie: Hannah Taylor
Vertaling: Karin Beneken Kolmer
Opmaak Nederlandse editie: Interlink-groep, Oud-Beijerland

Gedrukt in China

Fotoverantwoording

We willen de volgende personen bedanken voor hun toestemming om hun foto's te reproduceren: Alamy Images p. 12 (© M&N), 18 (© M&N); Corbis p. 5 (Richard Olivier), 13 (Bettmann), 14 (Giovanni Giannoni), 23 (Roger Ressemeyer), 24 (Joe Giron), 27 (Reuters/Eric Thayer); Getty Images p. 4 (WireImage/Tom Hill), 6 (Michael Ochs Archive/Richard McCaffrey), 7 (Redferns/Roberta Bailey), 20 (Popperfoto/Rolls Press), 22 (Redferns/Ebet Roberts); Lebrecht Music & Arts p. 8 (© Mirrorpix); Photolibrary p. 16 (James Fraser); Rex Features p. 9 (Ray Stevenson), 10 (Andre Csillag), 17 (Eugene Adebari), 19 (Dreadshots), 21 (Nicholas Bailey), 26 (Brian J. Ritchie).

Omslagfoto gereproduceerd met toestemming van Rex Features (Peter Stuart).

Auteur:

Charlotte Guillain is een ervaren schrijfster en redactrice van kinderboeken. Haar favoriete punkband is The Clash.

Adviseurs:

Jackie Murphy is directeur Kunsten in een onderwijscentrum. Ze werkt met leraren, kunstenaars en schoolleiders over de hele wereld.

Patrick Allen is een bekroonde schrijver en muziekdocent die regelmatig verschillende scholen en universiteiten in het Verenigd Koninkrijk bezoekt.

We willen Patrick Allen en Jackie Murphy bedanken voor hun waardevolle bijdrage aan de totstandkoming van dit boek.

De oorspronkelijke uitgever heeft er alles aan gedaan om copyrightfouten te voorkomen. Mocht er toch onbedoeld iets zijn weggelaten, wendt u zich dan tot de Nederlandse uitgever voor rectificatie.

© 2011 Biblion Uitgeverij, Leidschendam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van een of meer compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient u zich te richten tot Biblion Uitgeverij, Postbus 437, 2260 AK Leidschendam.

Voorbehoud

Alle internetadressen (URL's) in dit boek waren correct bij het ter perse gaan. Als gevolg van het dynamische karakter van internet kunnen sommige adressen of sites wellicht zijn veranderd of opgeheven na de verschijning van dit boek. De auteur en uitgever betreuen eventueel ongemak dat de lezers hiervan kunnen ondervinden maar wijzen elke verantwoordelijkheid hiervoor af.

ISBN 978-90-5483-335-2
NUR 218/248
Bestelnummer 1800000466

www.nbdbiblion.nl

Inhoud

Wat is punk?	4
Vroege punk	6
Punk in het nieuws	10
Punk en mode	14
Punk en kunst	18
Punk en politiek	20
De nawerking van punk	22
De invloed van punk	24
Tijdslijn	28
Woordenlijst	30
Meer weten	31
Register	32

Sommige woorden zijn vetgedrukt, **zoals deze**. In de woordenlijst op pagina 30 kun je lezen wat ze betekenen.

Wat is punk?

Waar denk je aan bij het woord *punk*? Denk je aan bands die nu populair zijn? Of denk je aan muziek uit het verleden? Denk je aan een bepaald kapsel of bepaalde kleren? Of aan een levenshouding?

Voor de tijd van punk had de **pop**muziek van de jaren 50 en 60 in het leven van tieners voor een frisse wind gezorgd. In de jaren 70 verdienden popsterren vaak enorme hoeveelheden geld. Voor gewone mensen was het leven dikwijls zwaar en sommige jongeren kregen het gevoel dat ze niets gemeen hadden met de **popcultuur**. Maar ze voelden zich wel verwant aan de rebellen die in films vochten tegen de grenzen van de oudere **generatie**. Nu was het tijd voor de muziek, om in opstand te komen.

'We bepalen onze eigen richting en we volgen niemand.' – Johnny Rotten

Punk tegen pop

Eind jaren 70 schudde punk de wereld wakker. De meeste punkmuzikanten hadden weinig geld en waren nauwelijks muzikaal geschoold. Maar ze kwamen in opstand tegen de muziek waar ze een hekel aan hadden. Ze bedachten hun eigen, nieuwe stijl en leerden zichzelf op een luide, eenvoudige manier muziek maken.

Het woord *punk*

In het 16de eeuwse Engeland was het woord *punk* een belediging. Shakespeare gebruikte het woord verscheidene keren in zijn toneelstukken. In de 17de eeuw werd het woord gebruikt om rot hout te beschrijven en later betekende het een lastige jongere. De schrijver Dave Marsh schreef in 1971 voor het eerst over 'punkrock'. Het woord *punk* werd iets positiefs, dat alles wat **conservatief** en comfortabel was in twijfel trok.

In de loop van de tijd ontwikkelde punk zich, waardoor het niet alleen over muziek ging, maar een levenshouding werd.

Vroege punk

Punk ontstond op verschillende plaatsen in de VS. In 1969 begonnen een paar bands in de stad Detroit op een nieuwe manier te spelen. MC5 en The Stooges maakten luide, opstandige muziek die iets anders te bieden had dan de luchtige **pop**- en **discom**muziek.

New York

In 1973 traden in de club CBGB in New York bands op met een nieuwe sound. Een nieuw tijdschrift, *Punk*, verscheen in 1976 met artikelen over de nieuwe muziek. Jonge mensen raakten geïnteresseerd in het nieuwe wereldje dat zich aan het ontwikkelen was. Groepen zoals The New York Dolls, The Ramones en Blondie begonnen populair te worden. In het begin werden al deze bands 'punk' genoemd. Later noemden mensen de muziek van sommige groepen '**New Wave**', omdat ze niet zo hard was als punk.

Drugs

Veel punkmuzikanten leefden op een losbandige manier. Helaas gingen sommigen kapot door drugs en alcohol, en veel beroemde muzikanten, zoals Iggy Pop, waren **verslaafd**.

James Osterberg veranderde zijn naam in Iggy Pop en begon in 1967 met The Stooges te zingen. Ze werden beroemd om hun wilde gedrag op het podium, wat invloed had op de punk die vlak daarna ontstond.

'We besloten om onze eigen groep te beginnen omdat we alles wat we hoorden saai vonden.' – Joey Ramone.

The Ramones

The Ramones kwamen uit Queens, New York. Deze vier muzikanten bedachten namen voor zichzelf, met de achternaam Ramone. Ze waren bepalend voor de hardere stijl van de echte punkrockmuziek. Veel van hun songs duren twee minuten of minder, met slechts vier **akkoorden**. De boodschap was dat iedereen punkmuziek kon maken – je hoefde alleen een paar akkoorden heel snel en luid te spelen.

Malcolm McLaren (links) had met zijn partner Vivienne Westwood (rechts) een modewinkel in Londen. Ze verkochten kleding die een belangrijk deel werd van de punklook.

Punk in het VK

De vroege punkrock bereikte al snel het Verenigd Koninkrijk. De Britse mode-ontwerper Malcolm McLaren was in 1972 in New York en ontmoette The New York Dolls. Hij raakte geïnteresseerd in de nieuwe sound die zij en andere bands de wereld in knalden. Hij nam punk mee terug naar Londen.

Godmother of Punk

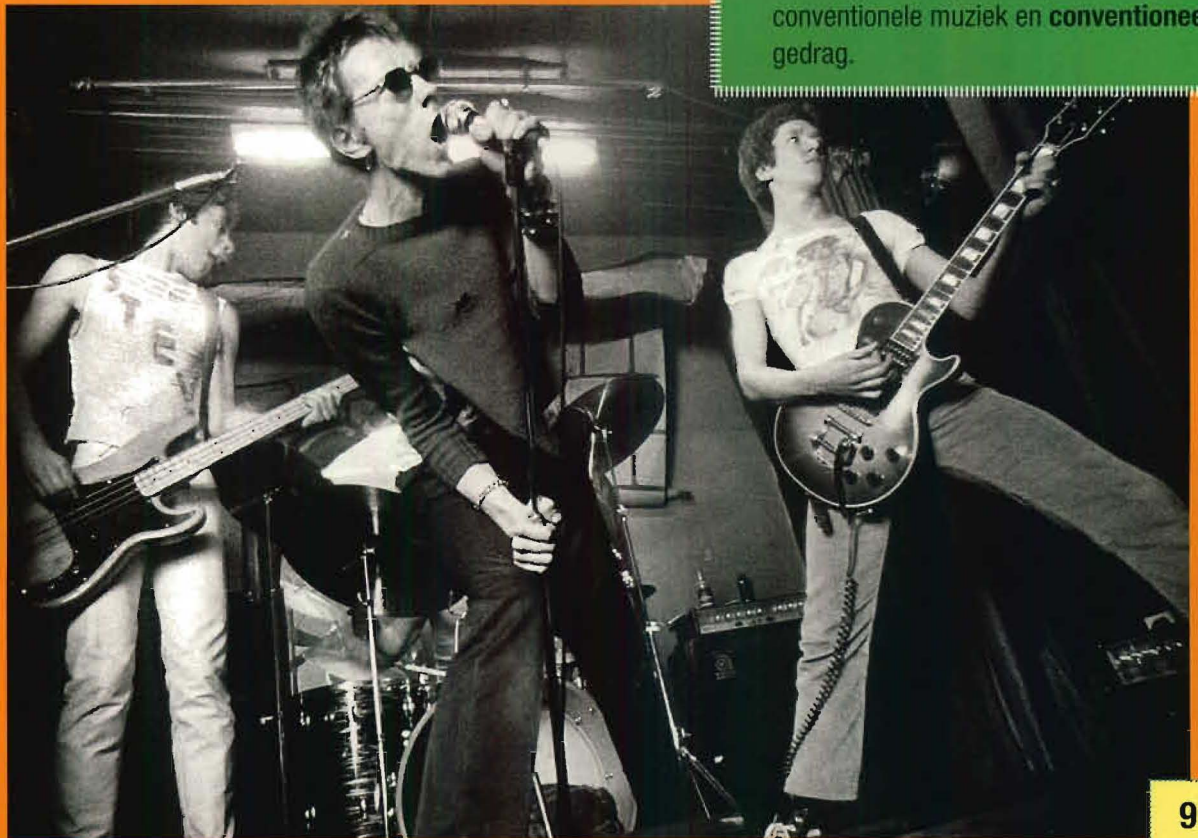
Patti Smith groeide in de jaren 50 op in de Verenigde Staten. Haar familie was heel religieus. In de vroege jaren 70 was ze bevriend met veel artiesten en muzikanten in New York. In 1975 richtte ze haar eigen rockband op en bracht ze het album *Horses* uit. Deze plaat beïnvloedde veel punkmuzikanten en gaf haar de bijnaam 'the Godmother of Punk'.

The Sex Pistols

In Londen werd McLaren manager van een band die later The Sex Pistols genoemd zou worden. John Lydon, een groenharige kunststudent, werd de zanger en veranderde zijn naam in Johnny Rotten. Hun sound was gebaseerd op die van The Ramones, maar hun uiterlijk en gedrag waren nieuw. Het eerste concert van The Sex Pistols vond plaats in 1975. Ze wilden mensen shockeren, dus gooiden ze tijdens hun eigen concerten apparatuur kapot en begonnen ze te vechten.

Alles in punk gebeurde op een snelle, directe en ruwe manier. Veel bands en fans begonnen hun eigen tijdschriften, **fanzines** genoemd. Dit waren meestal gewoon zwart-witte fotokopieën. Veel punkbands in het Verenigd Koninkrijk richtten hun eigen **platenlabels** op.

The Sex Pistols kwamen net als andere punkgroepen in opstand tegen conventionele muziek en **conventioneel** gedrag.

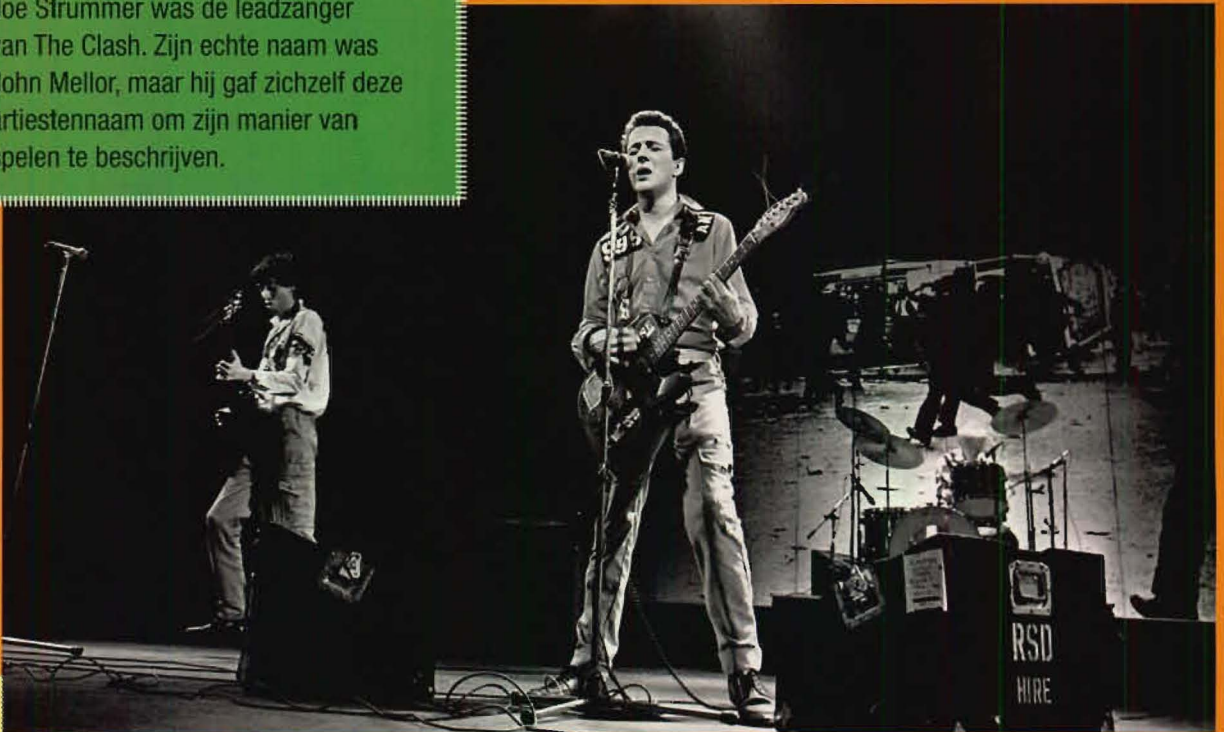

Punk in het nieuws

In 1976 brachten The Sex Pistols hun eerste single, 'Anarchy in the UK', uit. De single mocht overdag niet op de radio uitgezonden worden. De **autoriteiten** vreesden dat de tekst van dit nummer jonge mensen aan zou zetten om tegen de regering in opstand te komen. Niet lang na het uitkomen van de single verschenen The Sex Pistols op de Britse televisie, waar ze veel kijkers met hun houding en taalgebruik shockeerden. Rond deze tijd werden in het Verenigd Koninkrijk tal van andere punkbands opgericht, waaronder The Clash, Siouxsie and the Banshees, en The Buzzcocks.

In de Verenigde Staten namen The Ramones in 1976 hun eerste album op, gevolgd door twee andere in 1977. Hoewel ze niet hoog op de hitlijsten kwamen, rekenen veel mensen deze albums tot de beste punkmuziek die ooit is opgenomen.

Joe Strummer was de leadzanger van The Clash. Zijn echte naam was John Mellor, maar hij gaf zichzelf deze artiestennaam om zijn manier van spelen te beschrijven.

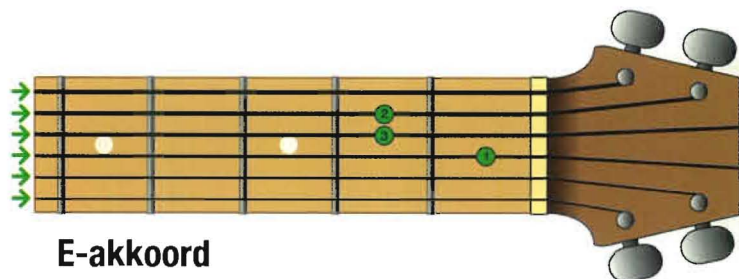
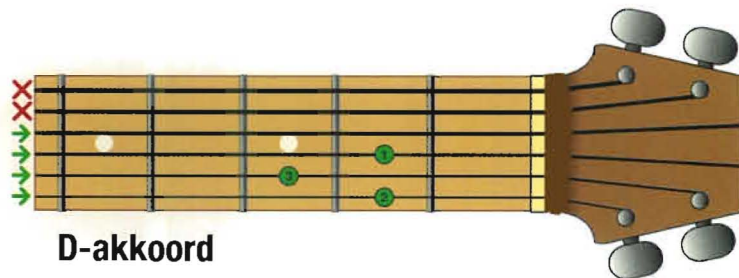
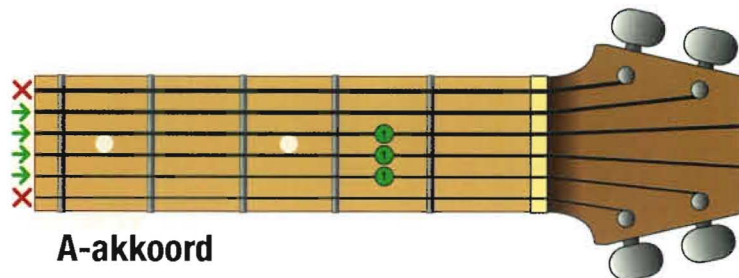
MUZIEK-ACTIVITEIT

Leer drie akkoorden

Het geweldige aan punkmuziek was dat iedereen een band kon beginnen, zelfs degenen die nooit een instrument hadden bespeeld. Eén punk-**fanzine** drukte drie gitaarakkoorden af en zei tegen de lezers: Dit is een **akkoord**, dit is nog een akkoord, dit is een derde. Richt nu een band op.' Probeer het zelf!

Volg deze stappen:

1. Gebruik deze tekening om het A-akkoord op een gitaar te leren spelen.
2. Leer nu het D-akkoord spelen.
3. Leer tot slot het E-akkoord spelen.
4. Oefen de akkoorden in verschillende volgordes. Probeer ze zo snel mogelijk te spelen. Je hebt nu de basis van een punknummer.
5. Schrijf en zing je eigen punknummer. Ga je met je vrienden een band oprichten?

Berucht

Rond 1977 was punk **berucht** geworden. De **media** richtten zich vooral op het schandelijke gedrag van de muzikanten en de reacties van mensen op punk. Een centrale gedachte van punk was het shockeren van mensen en dat deed het zeker.

De platenmaatschappij van The Sex Pistols begon zich zorgen te maken en besloot de band te laten vallen. De bassist Glen Matlock stopte er toen mee. Sid Vicious, een fan, werd gevraagd om zijn plaats in te nemen. Malcolm McLaren zei: 'Als Johnny Rotten de stem van punk is, dan is Vicious de levenshouding.' In 1977 werd het zilveren (25-jarige) jubileum van de Britse koningin Elizabeth uitbundig gevierd, dus brachten The Sex Pistols de **controversiële** single 'God Save the Queen' uit. De tekst was niet erg positief over de koninklijke familie. Ook dit nummer werd door veel radiostations geweerd.

De hoes van de single 'God Save the Queen' was shockerend voor veel mensen die respect hadden voor de Britse koninklijke familie.

Punk:

- Waar is punk begonnen?
- Wat was CBGB?
- Heeft punk een toekomst?

De diverse titels in de serie Cultuur in Actie gaan over allerlei kunstzinnige onderwerpen. Elk boek bevat activiteiten met eenvoudige instructies, bedoeld om de lees- en schrijfvaardigheden en de kennis over kunst te vergroten. Met Cultuur in Actie worden de kunsten tot leven gebracht!

Elk Cultuur in Actie boek staat boordevol interessante feiten, fantasierijke activiteiten en prachtige foto's.

Andere titels in deze serie:

Filmeffecten: Stunts, make-up, computeraanimeatie

Graffiti: Tags, sjablonen, 3D-effecten

Hiphop: Rap, mc, breakdance

Auteur:

Charlotte Guillain is een ervaren schrijfster en redactrice van kinderboeken. Haar favoriete punkband is The Clash.

Adviseurs:

Jackie Murphy is directeur Kunsten in een onderwijscentrum. Ze werkt met leraren, kunstenaars en schoolleiders over de hele wereld.

Patrick Allen is een bekroonde schrijver en muziekdocent die regelmatig verschillende scholen en universiteiten in het Verenigd Koninkrijk bezoekt.

www.nbdbiblion.nl

1800000466

ISBN 978-90-5483-335-2

9 789054 833352 >